

ZESTAWIENIE UWAG ZŁOŻONYCH W TOKU TRWANIA KONSULTACJI PUBLICZNYCH DO IV RAPORTU Z WYKONANIA POSTANOWIEŃ PRZEZ RZECZPOSPOLITĄ POLSKĄ EUROPEJSKIEJ KARTY JĘZYKÓW REGIONALNYCH LUB MNIEJSZOŚCIOWYCH	KOMENTARZ MSWIA
PRZEDSTAWICIEL MNIEJSZOŚCI SŁOWACKIEJ W KOMISJI WSPÓLNEJ RZĄDU I MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH (pisownia oryginalna)	
1/ Wypowiedzi, iż ...<i>wybór postanowień Europejskiej karty języków regionalnych lub mniejszościowych, które Rzeczypospolita Polska postanowiła stosować w odniesieniu do języków mniejszościowych oraz języka regionalnego jest wyborem ambitnym. Polska zobowiązała się, bowiem do realizacji takich samych środków wobec wszystkich języków, przy czym tylko jedno Państwo-Sygnatariusz wybrało liczbę języków większą niż Polska (Republika Rumunii – 20 języków). Większość państw zgłaszała po kilka języków, Polska wybrała ich 15...</i> jest niezrozumiałe, gdyż wybór formy ochrony został już dokonany, <i>Europejska karta języków regionalnych lub mniejszościowych</i> została przyjęta przez Radę Europy w 1992 r., a jej ratyfikacja przez Rząd RP nastąpiła dopiero 2008 r., po 17 latach. Rząd Rzeczypospolitej Polskiej decyzję o jej ratyfikacji podjął w pełni świadomie, a utyskiwanie na ilość języków podlegających ochronie nie może mieć obecnie miejsca. Podobnie jest z twierdzeniami zawartymi we wstępie, iż ...<i>dochodzenie do pełnej realizacji wszystkich jej postanowień jest trudne...</i>, a ...<i>rząd polski stale podejmuje działania zmierzające do zwiększenia obecności języków mniejszościowych oraz języka regionalnego w przestrzeni publicznej...</i>, gdyż na przestrzeni lat 2017-2021 systematycznie ograniczał wysokość wsparcia finansowego dla podmiotów realizujących działania wynikające z Europejskiej karty języków..., komplikował i biurokratyzował procedury oraz przy udzielanych dotacjach nie uwzględniał inflacji i wzrostu PKB.	Punkt widzenia autora
2/ W uwagach zgłoszonych przez przedstawiciela społeczności słowackiej w Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych do <i>III Raportu dla Sekretarza Generalnego Rady Europy z realizacji przez Rzeczypospolitą Polską postanowień Europejskiej Karty Języków Regionalnych lub mniejszościowych</i> organ właściwy do spraw mniejszości narodowych i etnicznych twierdzi, że ...<i>samorząd może część tej subwencji przeznaczyć na budowę boiska, poprawę standardu szkoły, itd. – cele związane z ogólnie rozumianą edukacją, nie tylko wprost z uczniami czy daną szkołą.</i>	Punkt widzenia autora

<i>Zatem: podane kwoty są prawdziwe, choć nie jest to jednoznaczne z wydatkowaniem całości wskazanych kwot na np. zatrudnienie nauczycieli języka ojczystego..., natomiast ww. autorzy wydanej przez Sejm publikacji <i>Mniejszości Narodowe, etniczne i językowe III Rzeczypospolitej Informator 2020</i>, Beata Machul-Telus (sekretarz Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu RP) oraz Lech M. Nijakowski (stały doradca KMNiE Sejmu RP) piszą o dodatkowych środkach dla mniejszości, nie o środkach podstawowych, z których winny zostać sfinansowane cele wymieniane w odpowiedzi na zgłoszone uwagi przez organ właściwy ds. mniejszości narodowych - <i>budowę boiska, poprawę standardu szkoły</i>, gdyż do realizacji tych celów służy subwencja podstawowa. Oświadczamy zatem ponownie, iż mniejszość słowacka takich środków nie otrzymuje, a podane i uwidocznione w projekcie <i>IV Raportu...</i> dane w odniesieniu do lat 2017-2021, są nieprawdziwe.</i>	
3/ W odniesieniu do zalecenia wynikającego z punktu AD. 27 w stosunku do nauczania języka słowackiego do chwili obecnej nie podjęto żadnych działań wynikających z tego zalecenia, nadal nauczany jest wyłącznie język, bez elementów kultury i działań dydaktycznych związanych z poznaniem kultury kraju pochodzenia. Zapowiadane przez ministra edukacji narodowej i nauki wyjazdy edukacyjne do kraju, z którym utożsamia się słowacka mniejszość narodowa nie miały miejsca i o ile zostały zorganizowane, to dotyczyły wyłącznie uczniów narodowości polskiej, którzy odwiedzali polskie miejsca pamięci. Realizowany do 2015 roku konkurs <i>Wspieranie inicjatyw edukacyjnych realizowanych na rzecz uchodźców oraz mniejszości narodowych/etnicznych mieszkających w Polsce, służących kultywowaniu języka, tradycji i kultury kraju pochodzenia lub nauczaniu języka polskiego</i> zmieniono na konkurs ofert na realizację zadania publicznego pt. <i>Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym</i>, co spowodowało zmianę podejścia komisji oceniających, niekorzystną dla użytkowników języków mniejszościowych. Stowarzyszenia mniejszości narodowych zostały w efekcie tych działań skutecznie wyeliminowane z grona podmiotów, którym wsparcie jest przyznawane. W sposób dobitny potwierdzają to wyjaśnienia zawarte w piśmie podsekretarza stanu w MEN M. Kopcia. W latach objętych sprawozdaniem organizację wyjazdów edukacyjnych na Słowację wsparto wyłącznie w 2018 roku kwotą 11.000 - zł.	Punkt widzenia autora
4/ W odniesieniu do zalecenia wynikającego z punktu AD. 28 w stosunku do nauczania języka słowackiego do chwili obecnej nie podjęto żadnych działań wynikających z tego zalecenia. Władze polskie nie wdrożyły żadnych innych działań prowadzących... <i>stopniowo do rozwoju edukacji prowadzonej praktycznie w językach regionalnych lub mniejszościowych</i>. Nauka nadal nie rozpoczyna się na poziomie przedszkolnym, z uwzględnieniem <i>między innymi</i> znaczenia bardzo wczesnego wieku w procesie nauki języka. Nadto uwaga Komitetu Ekspertów, iż <i>...ten poziom nie jest aktualnie pokrywany przez subwencję oświatową...</i>, został zupełnie zignorowany, nie podjęto	Punkt widzenia autora

w tym zakresie żadnych działań, nie opracowano materiałów edukacyjnych, nie przeszkolono nauczycieli i nie nawiązano żadnego dialogu i współpracy z użytkownikami języka słowackiego.	
5/ W odniesieniu do zaleceń wynikających z punktu AD. 30, 31, 32, 33 w stosunku do nauczania języka słowackiego do chwili obecnej nie podjęto żadnych działań wynikających z tych zaleceń. Władze polskie nie wdrożyły żadnych systemów kontrolnych, zatem istniejący...<i>godny pochwały system dotacji na edukację w językach regionalnych lub mniejszościowych</i>... nie został poddany kontroli. Autorzy projektu <i>IV raportu</i>... nie podali nadto szczegółowego rozliczenia <i>dodatkowych środków</i> jakie podobno przekazano na nauczanie konkretnych języków mniejszościowych. W podanym zestawieniu dowodzą, iż przekazano „dodatkowe” kwoty, lecz nie podają informacji jakie są to kwoty. Potwierdzają natomiast zasadniczą kwestię, iż dodatkowe środki przekazują do samorządów, co wynika z Tabeli nr 10, nazwanej: <i>Kwota dodatkowej rocznej subwencji oświatowej na uczniów mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym w latach 2010-2021</i>, w której z niezrozumiałych powodów ujęto również lata 2010-2016, chociaż raport dotyczy lat 2017-2021. Twierdzenie, iż na nauczanie języka słowackiego wydatkowane są tak wielkie sumy, jest nieprawdziwe. Zapewne dlatego ujęto je w zestawieniu zbiorczym, aby czytający nie był je w stanie właściwie odczytać i zrozumieć.	Punkt widzenia autora
6/ W odniesieniu do zalecenia wynikającego z punktu AD. 34 w stosunku do nauczania języka słowackiego do chwili obecnej nie podjęto żadnych działań wynikających z tego zalecenia. Ministerstwo Edukacji i Nauki nie podjęło żadnych działań w zakresie kształcenia nauczycieli, dalszego kształcenia nauczycieli, którzy są niezbędni dla zapewnienia wysokiej jakości kształcenia języków regionalnych lub mniejszościowych, w tym języka słowackiego. Brak nauczycieli spowodował w roku szkolnym 2021/22 przerwanie nauczania języka słowackiego w Szkole nr 4 w Lipnicy Wielkiej, gmina Lipnica Wielka, a odpowiedzialna za to administracja szkolna nie podjęła żadnych działań w zapewnieniu nauczania. Wnioski złożone przez rodziców w tej miejscowości w zakresie nauczania języka słowackiego zostały zlekceważone. Ministerstwo Edukacji i Nauki nie wykonało rekomendacji Komitetu Ministrów z poprzedniego cyklu monitorowania i nie tylko nie zapewniło zaktualizowanych podręczników do nauczania języka słowackiego, zgodnych z nowym programem nauczania, lecz nie podjęło nawet żadnych działań w sprawie ich przygotowania. Odrzuciło natomiast ofertę złożoną przez Towarzystwo Słowaków w Polsce, które zaoferowało chęć przygotowania tych podręczników i pomimo wezwania ówczesnej przewodniczącej Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu RP, p. poseł Danuty Pietraszewskiej, propozycję tę odrzuciło. 7/ W odniesieniu do zalecenia wynikającego z punktu AD. 35 w stosunku do nauczania języka słowackiego nie podjęto wystarczających działań wynikających z tego zalecenia. Ministerstwo Edukacji i Nauki nie zapewniło żadnego nowego podręcznika do nauki języka słowackiego,	Punkt widzenia autora

zgodnego z obecną podstawą programową, a wręcz odmówiło współpracy z użytkownikami tego języka podczas obrad Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu RP w dniu 20 czerwca 2017 r.	
8/ W odniesieniu do zalecenia wynikającego z punktu AD. 36 w stosunku do nauczania języka słowackiego nie podjęto żadnych działań wynikających z tego zalecenia. Ministerstwo Edukacji i Nauki nie zapewniło i nie wprowadziło żadnych szkoleń dla nauczycieli uczących w językach regionalnych lub mniejszościowych, zgodnie z ratyfikowanymi zobowiązaniami (art. 8.1.h). Nic nie wskazuje na to, aby w najbliższych latach stan ten mógł ulec zmianie.	Punkt widzenia autora
9/ W odniesieniu do zalecenia wynikającego z punktu AD. 38 w stosunku do nauczania języka słowackiego nie podjęto żadnych działań wynikających z tego zalecenia. Ministerstwo Edukacji i Nauki nie zapewniło i nie wprowadziło dalszego kształcenia i doradztwa metodologicznego dla nauczycieli języka słowackiego. Nic nie wskazuje na to, aby w najbliższych latach stan ten mógł ulec zmianie.	Punkt widzenia autora
10/ W odniesieniu do zalecenia wynikającego z punktu AD. 39 w stosunku do nauczania języka słowackiego nie podjęto żadnych działań wynikających z tego zalecenia. Ministerstwo Edukacji i Nauki w odniesieniu do nauczania historii i kultury słowackiej mniejszości słowackiej (zobowiązanie 8.1.g) nie zapewniło nie tylko odpowiedniego podręcznika do nauki „historii i kultury” w ramach nauczania języka słowackiego, lecz nie podjęło żadnych działań w zakresie nauczania historii, geografii i kultury „kraju ojczystego uczniów”, związanych z danym językiem.	Punkt widzenia autora
11/ W odniesieniu do zalecenia wynikającego z punktu AD. 40 w stosunku do nauczania języka słowackiego również nie podjęto żadnych działań wynikających z tego zalecenia. Ministerstwo Edukacji i Nauki w obszarze monitorowania nauczania języków regionalnych lub mniejszościowych nie wywiązało się z tego zalecania (zobowiązanie 8.1.i), gdyż obecnie istniejące mechanizmy nie spełniają wymogów przyjętego zobowiązania.	Punkt widzenia autora
12/ W odniesieniu do zalecenia wynikającego z punktu AD. 41 w stosunku do nauczania języka słowackiego nie podjęto żadnych działań wynikających z tego zalecenia. Ministerstwo Edukacji i Nauki nie sfinansowało (również nie wsparło) żadnego kursu językowego organizowanego przez Towarzystwo Słowaków w Polsce, a nawet nie poinformowało stowarzyszeń mniejszości narodowych i etnicznych o możliwości przyznania takiego wsparcia. Zaś działalność TSP w tym zakresie była bagatelizowana.	Punkt widzenia autora
13/ W odniesieniu do zalecenia wynikającego z punktu AD. 42 w stosunku do języka słowackiego nie podjęto żadnych działań wynikających z tego zalecenia. Władze publiczne nie podjęły żadnych działań w sprawie sugerowanego przez Komitet Ministrów obniżenia zastosowania 20% progu w odniesieniu do zobowiązań zapisanych w Artykule 10,a stworzenia możliwości prawnych do	Punkt widzenia autora

składania w powiatach i województwach ustnych lub pisemnych wniosków w językach regionalnych lub mniejszościowych nawet nie podjęto.	
14/ W odniesieniu do zalecenia wynikającego z punktu AD. 49 - zwiększenia oferty programów nadawanych we wszystkich językach regionalnych lub mniejszościowych - w stosunku do języka słowackiego zalecenie zrealizowano tylko częściowo, nie podjęto działań szerszych wynikających z tego zalecenia. Stworzono możliwość nadawania raz w tygodniu 25 minutowej audycji radiowej w języku słowackim (niedziela, godz. 22:05) o nazwie <i>Prameň</i> , jednak zaprzestano jej emitowania z uwagi na niską pensję redaktora, która wynosiła 800,- PLN miesięcznie brutto, co uniemożliwiało i uniemożliwia zapewnienia stałej obsady etatowej.	Punkt widzenia autora
15/ W odniesieniu do zalecenia wynikającego z punktu AD. 50 - Polska zobowiązała się do ułatwienia utworzenia jednej publicznej stacji radiowej i jednego kanału telewizyjnego w każdym z języków regionalnych lub mniejszościowych - w stosunku do języka słowackiego zalecenia tego nie wykonano, zrealizowano tylko częściowo i to na bardzo krótki okres, o czym wspomniano wyżej.	Punkt widzenia autora
16/ W odniesieniu do zalecenia wynikającego z punktu AD. 53 w stosunku do języka słowackiego nie podjęto żadnych działań, które spełniałyby zobowiązanie wynikające z art. 11.1.f ii <i>Europejskiej Karty...</i> ; nie udzielono pomocy finansowej żadnym produkcjom audiowizualnym w Polsce, które mogłyby opracować swoje produkcje w językach regionalnych lub mniejszościowych.	Punkt widzenia autora
17/ W odniesieniu do zalecenia wynikającego z punktu AD. 55, iż polskie władze – <i>będą wspierały szkolenie dziennikarzy i innych pracowników mediów posługujących się językami regionalnymi lub mniejszościowymi</i> – należy stwierdzić, że w stosunku do języka słowackiego nie przeprowadzono żadnych szkoleń dziennikarzy i innego personelu związanego z mediami z wykorzystaniem języka słowackiego.	Punkt widzenia autora
18/ W odniesieniu do zalecenia wynikającego z punktu AD. 56 należy stwierdzić, iż żaden z przedstawicieli użytkowników języka słowackiego nigdy nie zasiadał w jakichkolwiek radach programowych radia i telewizji, a na zgłaszane przez Towarzystwo Słowaków w Polsce propozycje nie uzyskało ono nigdy żadnej odpowiedzi. Nie dotyczy to jednak obecnego okresu sprawozdawczego, gdyż z uwagi na zupełną ignorancję zgłoszeń osób do tych rad nie są już ponawiane. Należy również zaznaczyć, iż w odniesieniu do zobowiązania wynikającego z art. 11.3. w stosunku do języka słowackiego nie podjęto żadnych działań, <i>...by interesy użytkowników języka</i>	Punkt widzenia autora

<i>słowackiego były reprezentowane lub uwzględniane w jakichkolwiek organach, jakie zostały ustanowione w Polsce, które gwarantują wolność i pluralizm mediów.</i>	
19/ W odniesieniu do zalecenia wynikającego z punktu AD. 57 w stosunku do języka słowackiego podjęto szereg działań, które wsparło Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, przy niemal niezauważalnym zakresie wsparcia 2 spośród z 7 gmin. Należy nadto odnotować, iż wysokość wsparcia niemal przy każdym projekcie spadała, co odzwierciedla bardzo negatywny trend, jaki w odniesieniu do lat 2017–2021 zaobserwowano.	Punkt widzenia autora
20/ W odniesieniu do zaleceń wynikających z punktu AD. 58 <i>...by polskie władze zorganizowały funkcjonowanie instytucji kulturalnych w ścisłej współpracy z użytkownikami języków regionalnych lub mniejszościowych...</i> , w stosunku do języka słowackiego należy stwierdzić, iż przedmiotowe zalecenie Komitetu Ekspertów, nie zostało wykonane.	Punkt widzenia autora
21/ W odniesieniu do zalecenia zawartego w punkcie AD. 63 należy stwierdzić, iż w okresie lat 2017–2021 nie przeprowadzono żadnej <i>...promocji języków regionalnych lub mniejszościowych w szerokim zakresie działalności społecznej i gospodarczej przeprowadzanej przez przedsiębiorstwa pod kontrolą publiczną, jak np. kolej, transport miejski, elektryczność, woda i gaz, wywóz i utylizacja śmieci.</i>	Punkt widzenia autora
22/ W odniesieniu do zaleceń zawartych w punkcie AD. 64 w stosunku do języka słowackiego nie podjęto niemal żadnych działań, które spełniałyby wykonanie zobowiązań wynikających z art. 14 a) i b) <i>Europejskiej karty...</i>	Punkt widzenia autora
23/ W odniesieniu do działań wymienionych na stronach od 63 do 98 projektu <i>IV raportu...</i> , należy stwierdzić, iż nie dotyczą one działań na rzecz użytkowników języków wymienionych w <i>Europejskiej Karcie...</i> , lecz przypadkowych działań podejmowanych przez różnorakie polskie instytucje państwowe.	Punkt widzenia autora
PRZEDSTAWICIEL FUNDACJI MNIEJSZOŚCI NIEMIECKIEJ WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W RYBNIKU	KOMENTARZ MSWIA
1/ raport powinien być uzupełniony o jasną listę organizacji jakie wnioskują o finansowanie mniejszościowe.	Z uwagi na techniczny kształt raportu (ilość stron), zgłoszona uwaga nie została uwzględniona. Niemniej, lista organizacji, jakie wnioskują o finansowanie, wraz z wysokością przyznanej (bądź braku przyznania) dotacji mają charakter publiczny i są corocznie publikowane na stronie: https://www.gov.pl/web/mniejszosci-narodowe-i-etniczne/dotacje2

